

<p>1) Basit kelimeleri inceleyerek, Çözme Mantığını anlamaya çalışalım. Önce, Altı çizili veya Koyu yazılı harflerin hepsi atılır. Sessiz harfler, hiçbir zaman değiştirilmez. Sesli harfler, değiştirilir. Yani üstün, esre veya ötreleri değiştirilir. (Cümleye uyan Mantıklı bir mâna bulunana kadar değiştirilir.) Elif ve Ayın'da da; üstün, esre veya ötre değiştirilir. (') işareti varsa oraya, Elif veya Ayın gelecek demektir. Baştaki T ve İ kelimeyi fiilleştirir. Yani ...mek, ...mak yapar. Baştaki M genelde yer veya şahıs bildirir.</p>	<p>Muhbir = Haber veren (H. b. r) ; Mi sâfir = Sefer de olan (S. f. r) Muhasebe = Hesab yapmak (H. s. b) ; Mu gaddi = Gıda lı (G. d.) Medrese = Der_s yapılan yer (D. r. s) ; Müdür = İdâre eden (elif, d. r) Mekteb = Kitâb okutulan yer (K. t. b) ; Müşahede = Şahid olmak, görmek Tefekkür = Fikir etmek, Düşünmek (F.k.r); Teşekkür = Şükür etmek (Ş. k. r) Ta'zib = A z a b vermek (ayın, z. b) ; Te'dib = E deb lendirmek (elif, d. b) Âlim = İlim sahibi olan (ayın, l. m) ; Umûr = E mirler, İşler (elif, m. r) Mü'min = İman eden (elif, m. n) ; Ma'zur = Ö zür lü (ayın, z. r) Me'zun = İ z i n li (elif, z. n) ; Me'mur = E mir alan (elif, m. r)</p>
<p>2) Düz A..... , E..... , U..... =ler ,lar mânasını verir.</p>	<p>Ahkâm = Hüküm ler ; Aksam = Kısım lar ; Akvam = Kavim ler Ef'al = Fiil ler ; Efkâr = Fikir ler ; Esnaf = Sınıf lar Ulûm = İlim ler ; Ukûl = Akıl lar ; Ulema = Âlim ler</p>
<p>3) Eğik A..... , E..... = daha , en mânasını verir.</p>	<p>Akreb iyet = En yakın oluş (Akraba) ; Asgar = En küçük (En sagir) =Asgari Ekmel = En kâmil (En mükemmel) ; Etemm = En tamam, daha tamam Ekbir = En büyük (En kebir) ; Ehak = En hak, daha hak</p>
<p>4) Baştan Türetmelerde ; M..... ile başlayan kelimelerde M atılarak uygun mâna bulunur. T..... ile " T " " " " " " İ..... ile " İ " " " " " " İst..... ile " İst " " " " " " İn..... ile " İn " " " " " " M.t..... ile " M.t " " " " " " M.ist..... ile " M.ist " " " " " " M.in..... ile " M.in " " " " " "</p>	<p>Masnuat = San'at ; Mağrur = Gururlu ; Mağdub = Gazab (d=z) Tavzif = Vazife vermek ; Tahatür = Hatırlamak ; Tahmid = Hamd etmek İntâc = Netice lenmek ; İnzar = Hazır lamak İstilزام = Lüzumlu olmak ; İstihfaf = Hafife almak İnkisam = Kısımlara ayrılma ; İnkilab = Kalb olmak, değişmek Mü te addit = Adetli , çok ; Mü te ellim = Elemli, kederli, elfim Müste hak = Hak etmiş ; Müste nsih = Nüsha landıran, çoğaltan Mün ferid = Ferdî olarak ; Mün kabız = Kabız (sıkıntı) hâli</p>
<p>5-a) Ortadan Türetmelerde ; Kelimenin ortasında olan (...t... , ...v... , ...y...) harfleri atılarak uygun mâna bulunur.</p>	<p>İstitar = Setr etmek, örtmek ; Münteha = İntiha. = Nihâ yet, son Müşteki = Şikâ yet eden ; İ'tizar = Özür dilemek Kavâid = Kâide ler , Kural lar ; Envâr = Nur lar Hücey re = Hücre ; Di yâ net = Din</p>
<p>5-b) Ortadan Türetmelerde ; Kelimenin ortasında (.) olan yerlere (t , v , y) harfleri sıra ile konularak uygun mâna bulunur.</p>	<p>Mua.rız = İtiraz eden ; .H.aşmet = İhtişam = Muhteşem .R.abita = İrtibat, bağ, alâka ; .C.âmî (toplayan) = İçtima (toplanmak) Mucî.b = Cevap veren (b=p) ; Mu.in = Muavin ; İda.me = Devam D.âr = Diyar, yer ; Mukî.m = Kıyam veren, ayakta tutan</p>
<p>6-a) Sondan Türetmelerde ; Kelimenin sonundaki (.....at ,et ,yet) ekleri atılarak uygun mâna bulunur.</p>	<p>Delâlet = Delil olmak, işaret ; Şehâdet = Şahidlik Hilkat = Halk olmak, yaratılış ; Hurufat = Harfler Ulûh iyet = İlahlık ; .Rubub iyet = Te rbi ye (Rab), yetiştirmek</p>
<p>6-b) Sondan Türetmelerde ; Kelimenin sonunda (.) olan yerlere (.....at ,et ,yet) ekleri sıra ile konularak uygun mâna bulunur.</p>	<p>Muhyi = Hayat veren ; Sâni = San'at kâr, sanat yapan Mün'im = Nimet veren ; .Hilaf = Muhalefet (İhtilaf), zıt, ters Şekva. = Şikâ yet ; Cânî. = Cinâ yet işleyen</p>
<p>7-a) Eğik M ile başlayan kelimelerde M yerine T konularak uygun mâna bulunur. (M - T ilişkisi)</p>	<p>Müdebbir = Te dbir alan ; Mukallid = Taklid eden Mükerrir = Te krar eden ; Muarrif = Tarif eden Müreccah = Te rcih edilen ; Muayyen = Tayin edilmiş</p>
<p>7-b) Eğik T ile başlayan kelimelerde T yerine M konularak uygun mâna bulunur.</p>	<p>Teavün = (Muavin),Yardımlaşmak ; Terahhum = Merhamet etmek Tahaffuz = (Muhafaza), Korumak ; Tahabbüb = Muhabbet etmek</p>
<p>8) Kelimenin ortasındaki (...â... , ...vâ... , ...û...) harfleriler ,lar mânasını verirler.</p>	<p>Delâil = Delil ler ; Vezâif = Vazife ler ; Netâic = Netice ler Ferâiz = Farz lar ; Hakâik. = Hakikat ler , gerçekler Kavânin = Kânun lar ; Evâmir = Emir ler Kulûb = Kalp ler (b=p) ; Nüfûs = Nefis ler ; Fünûn = Fen ler</p>
<p>9) Kelimenin ortasındaki şeddeli harflerin (...v...) bir tanesi atılır.</p>	<p>Nakkaş = Nakış yapan ; Tevvâb = Tevbeleri kabul eden Allah</p>
<p>10) Kelime başındaki (.) yerine, bütün baştan türetme harfleri getirilebilir.</p>	<p>.cidal = Mücâdele ; .hendese = Mühendis ; .kesret = Ekseriyet, çokluk, Teksir</p>
<p>11) M-T ilişkisi gibi aynı şekilde, M-İ ilişkisi de vardır. M yerine İ getirilir.</p>	<p>Mürid = İrade eden ; Mûcid = İcâd eden ; Mü'min = İman eden ; Müddei = İddiacı</p>
<p>12) Sadece sesli harfleri (üstün esre ötre) değiştirip, uygun mâna bulunur.</p>	<p>Şâkir = Şükür eden ; Zâkir = Zikir eden ; Sâbir = Sabir eden</p>
<p>13) T başta, ortada, sonda her yerde inebilir binebilir. İndir -bindir serbest. Ayrıca, Sondan Türetmelerde, an eki getirmekle veya an ekini kaldırmakla, "Unutulmaz Örnekler" verebiliriz.</p>	<p>İntisab = Münasebet ; .H..âcât = İhtiyaçlar ; Tehyic = Heyecan lanmak Furkan = Fark ettiren, Ayıran ; .Kur'an = İkra = Oku veya Kur'an = Kiraat Kurban = .Krb = Akraba = En Karib = En Yakın larımız , Kurb = Yakınlık Mübarek = Tebrik = Bereket ; Müslüman = İslam olan ; Hay.van = Hayat İrfan = Arif olan ; Gufran = .ğfr = İstiğfar ları kabul eden Allah ; .Nas. = İnsan</p>
<p>14) M,T, İ, İst, İn, kendi aralarında değiştirilir, uygun mâna bulana kadar.</p>	<p>Şâhid , Şehâdet , Meşhud , Teşehhüd , İşhad , İstişhad , Müşâhede</p>
<p>15) Baştaki Nâ... , Lâ... , Bî... , Adem-i , Gayr-ı olumsuz yapar.</p>	<p>Nâhoş ; Lâkayd = Kayıtsız (ilgisiz) ; Bîçâre ; Adem-i kabul ; Gayr-ı resmî</p>
<p>16) Zî... , Zül... , Zevil... = sahibi, mânasını verir.</p>	<p>Zîşuur = Şuur sahibi ; Zülcemâl = Cemâl sahibi ; Zevilhayat = Hayat sahibi</p>
<p>17) Baştaki (.) yerine, baştan türetme harflerinden uygun olanı getirilir.</p>	<p>.şer'i = Meşru (şeriat) ; .İslamiyet = Teslimiyet ; .kerim = İkrâm ; .sual = Mesul</p>